

STR SZPRYCHA

SZPRYCHA W SERCU KASZUB – W DRODZE DO KOCIEWIA – 11.05.2024 R.

Fot.: 1 (WK) – Załadunek rowerów

ABC RAJDU ROWEROWEGO

Załadunek rowerów w dniu wyjazdu, czyli 11 maja 2024 r. w Słupsku na ul. Dunikowskiego. Godzina wyjazdu zostanie podana uczestnikom rajdu rowerowego pocztą e-mail. Zabieramy odzież przeciwdeszczową, zapasową dętkę oraz klucze dedykowane do swojego roweru.

STARY BROWAR KOŚCIERZYNA

Fot.: 2 (SBK) – etykieta z butelki piwa

Browar Kościerzyna jest połączeniem ponad stu sześćdziesięcioletniej historii i tradycji z nowoczesną technologią. To miejsce produkcji prawdziwego złotego trunku.

Wpływ na smak piwa ma przede wszystkim woda, która jest głównym składnikiem napoju. Od 1856 roku za tajemnicę wyjątkowego smaku tego trunku uznawano doskonałą wodę.

Do dziś przy produkcji piwa używają wody z tego samego ujęcia.

W tym klimacie udamy się na wspólne śniadanie do **Restauracji Słód i Miód**. Powstała w 2023 roku, w budynku Starego Browaru. Restauracja o ciepłych wnętrzach, w rodzinnej atmosferze z nawiązaniem do historii browaru z 1856 roku, serwowana jest prawdziwa polska kuchnia.

Fot.: 3 (RSM) – Restauracja Słód i Miód w Kościerzynie

Fot.: 5 (Internet) – Most Tczewski to jeden z najpiękniejszych i najciekawszych zabytków Pomorza z końca XIX w.

Będomin – Muzeum Hymnu Narodowego

JÓZEF WYBICKI

Józef Rufin Wybicki herbu Rogala urodził się 29 września 1747 roku w Będominie, w rodzinie średniozamożnej szlachty kaszubskiej. Ojciec Józefa, Piotr Wybicki, właściciel Będomina, Będominka oraz części Lubania i Mściszewic był sądownym ziemskim mirachowskim. Matka Konstancja z Lniskich, córka sędziego ziemskiego mirachowskiego Jana Lniskiego herbu Ostoja. Józef miał liczne rodzeństwo, jego starszy brat został księdzem, cztery z siedmiu siostr wstąpiły do zakonu. Pierwsze nauki pobierał u swojego stryja Franciszka, który był proboszczem w pobliskich Skarszewach.

Rysunek 2 (MHN) – Józef Wybicki

W wieku 8 lat rozpoczął naukę w Kolegium Jezuickim w Starych Szkotach pod Gdańskiem. W wieku 20 lat zostaje posłem ziemi pomorskiej. W 1768 roku wygłosił protest przeciwko

wtrącaniu się Rosji w wewnętrzne sprawy Polski, następnie związał się z Konfederacją Barską i jako emisariusz konfederacji przebywał na dworze wiedeńskim i berlińskim. W 1771 roku wyjechał do Holandii, gdzie na Uniwersytecie w Leydzie studiował prawo i ekonomię. Po wróceniu do kraju po I rozbiórze Polski, kiedy to Będomin znalazł się pod zaborem pruskim. W wieku 26 lat ożenił się z Kunegundą Drwęską, małżeństwo trwało 2,5 roku, jego żona zmarła spodziewając się dziecka. Po jej śmierci Wybicki wydzierżawił Będomin i osiadł w Poznaniu, gdzie zajmował się pracą pisarską. W 1781 roku ze swoją drugą żoną Esterą Wierusz-Kowalską kupił majątek Manieczki, dwa lata później sprzedał Będomin.

Rysunek 4 (MHN) - dwór w Będominie

Brał udział w Powstaniu Kościuszkowskim, po jego upadku wyjechał do Paryża, gdzie starał się o utworzenie wojska polskiego u boku Francji. W lipcu 1797 roku w Reggio Emilia we Włoszech napisał *Pieśń Legionów Polskich we Włoszech*, która od 1926 roku jest **polskim hymnem narodowym**. W okresie Księstwa Warszawskiego Józef Wybicki był senatorem-wojewodą, w czasie Królestwa Kongresowego pełnił funkcję prezesa Sądu Najwyższego. Zmarł w Manieczkach 10 marca 1822 r. Pocho-

wany został w Brodnicy, a w sto lat później przeniesiono jego prochy na Skałkę do Poznania.

Józef Wybicki znany przede wszystkim jako autor „Mazurka Dąbrowskiego” był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli Oświecenia – wybitny humanista, prawnik, pedagog, geograf, poseł, senator, szambelan królewski, działacz społeczny i polityczny, poeta, pisarz dramatyczny, a nawet autor oper.

MUZEUM HYMNU NARODOWEGO

Zwiedzanie muzeum rozpoczniemy z przewodnikiem, które potrwa ok. 1h.

Mazurek Dąbrowskiego to szczególna pieśń dla każdego Polaka. Od czasów powstania we włoskim miasteczku **Reggio nell Emilia** do dnia dzisiejszego towarzyszy nam w najważniejszych chwilach.

Rola jaką odegrał w polskiej historii Mazurek Dąbrowskiego i jego autor, doprowadziły do podjęcia decyzji o utworzeniu w 1978 r. pierwszego na świecie Muzeum Hymnu Narodowego w Będminie, w którym 29 września 1747 roku na świat przyszedł Józef Rufin Wybicki. Zarówno tematyka zbiorów jak i charakter organizowanych wydarzeń związane są w pełni z promocją postaw patriotycznych i ugruntowaniu świadomości tożsamości narodowej. Zadanie zorganizowania nowego oddziału Muzeum Narodowego w Gdańsku powierzono historykowi Józefowi Błaszowskiemu.

Fot.: 4 (MHN) – Noc Muzeów w 2016 r. w Będminie

W 2015 roku nastąpiła zmiana aranżacji wystaw stałych i dodatkowe wzbogacenie ich o obiekty wypożyczone z takich instytucji jak Zamek Królewski w Warszawie czy Muzeum Wojska Polskiego. Ekspozowane zbiory zostały podzielone na trzy wystawy stałe: „Józef Wybicki i jego czasy”, „Losy Mazurka Dąbrowskiego” oraz „Polskie Symbole Narodowe”.

Orzeł Biały, barwy narodowe oraz hymn przetrwały liczne burze dziejowe, w tym liczne wojny, okres zaborów i próby wynarodowienia Polaków. Są niezwykle istotną częścią naszej kultury i stanowią podstawę naszej tożsamości narodowej.

KOCIEWIE – ŁAGODNA KRAINA

Był początek roku 1807 r. Na Pomorzu trwała wojna francusko-pruska. Oddziały polskie walczyły przeciwko zaborcy. Podpułkownik Józef Hurtig raportował Janowi Henrykowi Dąbrowskiemu, że wysłał patrol ku Gociewiu.

Rysunek 1 – Kociewie

Ten fragment oficierskiego listu z 10 lutego 1807

roku wysłany z Nowego nad Wisłą jest pierwszym historycznym zapisem nazwy Regionu Kociewie. Na pamiątkę tego wydarzenia, 10 lutego obchodzimy Światowy Dzień Kociewia.

Kociewie to jeden z regionów etniczno-kulturowych Pomorza. Kociewiaków jest około 340 tysięcy, a Kociewie to 3,5 tys. km². Jeden procent Polski i jeden procent Polaków to Kociewie i Kociewiaci...

NAJWIĘKSZE MIASTO KOCIEWIA

Tczew jest jednym z najstarszych miast na Pomorzu Gdańskim. Pierwsza wzmianka źródłowa o osadzie Trsow kojarzona z Tczewem pochodzi z 1198 r. Mimo to, nie jest stolicą Kociewia, jest nią natomiast Starogard Gdański. Do najciekawszych zabytków Tczewa należy kościół Farny z XIII w. oraz Mosty Tczewskie. Tczew to także miasto najstarszej na ziemiach polskich rady miejskiej – rajców miejskich wspomina się w dokumentach już w 1258 r., a więc dwa lata przed lokacją miasta, której dokonał książę Sambor II.

Rysunek 3 – Tczew - logotyp miasta

Do najwybitniejszych dawnych mieszkańców miasta należał **Jan Reinhold Forster** (1729-1798), znany geograf i przyrodnik, uczestnik drugiej wyprawy kpt. J. Cooka dookoła świata. Do dzisiaj istnieje kamienica, w której się urodził (pl. Hallera 4).

Zwiedzanie Tczewa odbędzie się w towarzystwie przewodnika.

NAJCIEKAWSZE ZABYTKI TCZEWA

Zabytkowe mosty przez Wisłę

Wiślane mosty stanowią szczególną atrakcję Tczewa, jako pierwszy, w latach 1851-1857, powstał most drogowy i był wówczas jednym z najdłuższych na świecie (837 metrów długości). Jego budowa kosztowała 4 miliony talarów. Kamień węgielny pod budowę położył Fryderyk Wilhelm IV.

Fot.: 6 (PT) – Tczew - most kolejowy z 4 wieżami

Most początkowo miał dziesięć wież i dwie bramy wjazdowe z pięknymi portalami – do dzisiaj pozostały jedynie cztery wieże. Drugi most, kolejowy, powstał w latach 1888-1890.

Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły

To placówka promująca dziedzictwo regionu Kociewia. Tu swoje ekspozycje otworzyło Muzeum Wisły, będące oddziałem Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

Fot.: 7 (MW) – Muzeum Wisły w Tczewie

To jedyne w Polsce i czwarte na świecie muzeum poświęcone rzecze.

Układ lokacyjny Starego Miasta

Przetrwiał od czasów średniowiecza niewiele zmieniony przez wieki. Stare, wąskie ulice: Garncarska, Kościelna, Podmurna, Rybacka i Zamkowa zachowały nie tylko swoje nazwy lecz i urok minionych stuleci.

Plac Hallera jest centralnym punktem Starego Miasta Tczewa. Otaczające go secesyjne kamienice pochodzą z XIX i XX w. Ciekawostką może być fakt, że większość z nich ustawiono na średniowiecznych fundamentach.

Kościół farny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego

To najstarszy zabytek w mieście. Pochodzi z XIII wieku. Jest to trzynawowa świątynia zbudowana w stylu nadwiślańskiego gotyku z barokowym wystrojem wnętrza. W 1993 r., podczas remontu, odkryte zostały trzy zamurowane wnęki, a w niszach ujawniły się kolejne warstwy malowideł.

Fot.: 8 (PT) – kościół farny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego

W 1982 r. spłonęła najwyższa część wieży – drewniana dzwonnica. Po odbudowie szczyt wieży jest murowany. Znajdują się tam, umieszczone w 1985 r., cztery dzwony: Odkupiciel Człowieka, Maryja, Jan Paweł II oraz Wacław.

Wiatrak typu holenderskiego z XIX w.

Drewniany, podmurowany, z obrotową głowicą; zrekonstruowany w 1950 r. wiatrak jest turystycznym unikatem pomorskiego krajobrazu miejskiego. Posiada rzadko spotykane pięcioramienne skrzydło i obrotową głowicę.

Fot.: 9 (PT) – Tczew - wiatrak typu holenderskiego z XIX w.

Od 1983 r. znajduje się w rękach prywatnych. Wizerunek wiatraka stanowi logo miasta.

ZAKOŃCZENIE

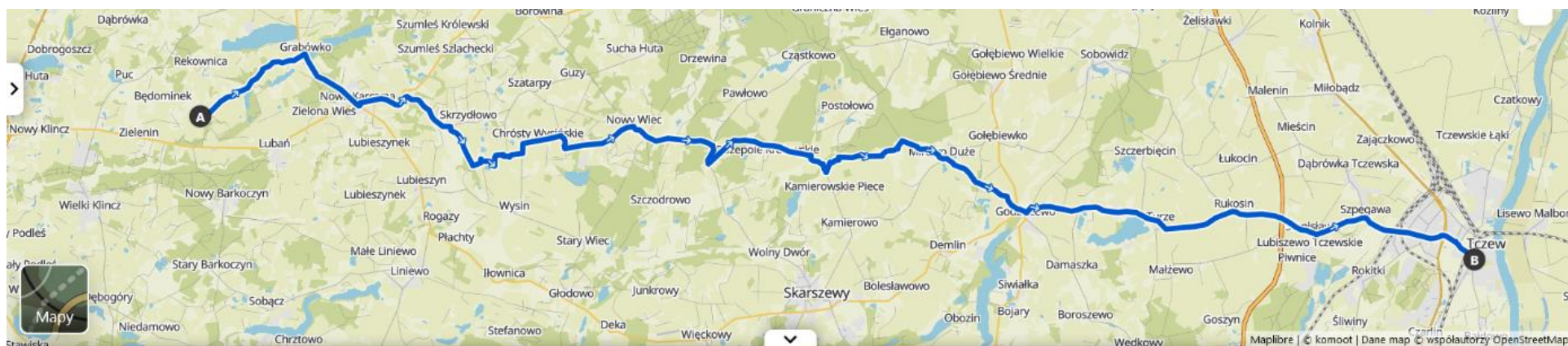
Po pełnym wrażeń dniu udamy się na wspólną obiadokolację do Hotelu nad Wisłą w Tczewie.

Fot.: 10 (HnW) – Tczew - Hotel nad Wisłą & Gościniec

Opracował: Wojciech Kleban

Źródło:
Trasa STR „Szprycha”: Komoot
www.pomorskie.travel
www.kociewiak.pl

Wysokość Nie wybrano żadnego odcinka Wyprawy. Żeby zobaczyć statystyki, kliknij i przesunij wskaźnik poniżej.

Mapa.: 1 - Orientacyjna trasa rajdu rowerowego –ok. 55 km (może ulec zmianie)

Razem z nami odkryj swój region